

SCHOON ZWOLLE

A photograph of a city street in Zwolle, featuring a yellow building with arched windows and a brown paper bag floating in the air. The image is used as a background for a report cover.

Rapport Afvalboete

Initiatief van SP

Inleiding

Op 1 januari werd de boete per afvalzak ingevoerd. Op dezelfde dag nam de SP het initiatief tot een meldpunt: schoonzwolle.nl. Iedereen kan daar klachten kwijt over problemen met de nieuwe afvalboete.

Inmiddels zijn er 618 meldingen gedaan op schoonzwolle.nl. Dit is bekeken op 30 mei. Regelmatig worden meerdere klachten in een melding gedaan. De klachten zijn per categorie uitgesplitst. In totaal zijn er 822 klachten op schoonzwolle.nl gedaan.

Dumping	Duur	Oneerlijk	Gedoe	Container vol/kapot	Ongedierte	Rest	Totaal
506	49	65	93 Waarvan met luiers: 47	37	58	14	822

Vooraf voorspelde de SP dat de boete per afvalzak leidt tot dumping, duur is en voor veel gedoe voor inwoners zorgt. Veel van deze voorspellingen zijn uitgekomen. Dat blijkt uit de meldingen die we binnenkrijgen. Meldingen gaan vooral over dumping (506). Daarna over gedoe (93), waarvan de helft specifiek over gedoe met de luierinzameling (47), de oneerlijkheid van de boete (65), (zorgen over) ongedierte (58), dat dit systeem duur is en containers die te vaak vol zitten of kapot zijn (37). Op de volgende pagina's wordt op een aantal onderdelen ingegaan.

SP-fractievoorzitter Brammert Geerling: "Dit nieuwe afvalstelsel is voor velen een enorm gedoe, het is duur voor de inwoners en het leidt tot dumping. De SP wil dat Zwolle schoner wordt. Zwolle moet stoppen met de boete per afvalzak."

Luiers

Luiers en
incontinentie-
materiaal

Dumping

Het gros van de inzendingen bestaat uit meldingen van dumping van restafval. Vaak bij de ondergrondse container, maar ook op andere plekken. Ook wordt er gemeld dat de kleine publieke prullenbakjes vaker vol zitten sinds de invoering van de boete per afvalzak.

Het aantal kilo's restafval dat inwoners naar de containers brengen zal waarschijnlijk dalen, zoals dat al jaren gebeurt. Maar we verwachten dat de opruimkosten door de vele dumpingen zullen stijgen.

Gemeente: Zeker 15% meer dumpingen

Op 18 april publiceerde gemeente Zwolle een beslisnota met informatie over de ervaring van de gemeente met de boete per afvalzak. Daarin staat dat in maart 15% meer dumpingen zijn geweest dan in dezelfde maand vorig jaar. In de nota wordt de verwachting uitgesproken dat het aantal dumpingen per maand zal dalen tot onder het aantal per maand van 2022. Maar daar wordt geen enkele onderbouwing voor gegeven.

Ongedierte

Bij veel meldingen over dumpingen wordt ook geklaagd over ongedierte. Uit de meldingen blijkt dat met het warmere weer ook meer overlast is door ongedierte dat het gedumpte afval aanvreet.

Duur en oneerlijk

Een aardig deel van de meldingen gedaan door eenpersoonshuishoudens die het erg oneerlijk vinden dat hun vaste tarief zo hoog is gebleven in vergelijking met het tarief voor meerpersoonshuishoudens.

Vast tarief afvalstoffenheffing

2022

- Eenpersoonshuishouden: €236,78
- Meerpersoonshuishouden: €295,97

2023

- Eenpersoonshuishouden: €233,77
- Meerpersoonshuishouden: €250,57

Eenpersoonshuishoudens gaan na het wegbrengen van 1 afvalzak al meer betalen dan ze in 2022 deden. Terwijl meerpersoonshuishoudens pas na 26 zakken meer gaan betalen. Dit vinden mensen enorm oneerlijk.

Mensen melden ook dat ze het oneerlijk vinden dat ze überhaupt verwachten duurder uit te zijn. En dat terwijl alles al zoveel duurder is geworden. Uit cijfers van de gemeente blijkt dat hun vrees niet onterecht is. De gemeente publiceerde in de nota van 18 april inschattingen van de eindafrekening die mensen volgend jaar zullen krijgen. Hieronder staat de tabel van de gemeente.

Aantal euro's voor restafval aan het eind van 2023 bij ongewijzigd aanbodgedrag	Aantal adressen
€0	7.925
€1 - €100	41.974
€101- €200	7.024
€201- €300	1.432
>€300	972

Voor 41.974 huishoudens geldt dat zij tot €100 extra moeten betalen. Daarmee komt hun eindbedrag tegen de €350,57. In tegenstelling tot de maximaal €295,97 die huishoudens in 2022 betaalden.

9.428 huishoudens komen boven de €100 eindafrekening. De meesten (7.024) komen daarmee op een eindbedrag tot €450,57. De gemeente merkt in de nota op dat er 70 huishoudens zijn die een eindafrekening van meer dan €1000 tegemoet gaan.

In de nota van de gemeente wordt ook opgemerkt dat men uitging van 100 kg restafval per inwoner per jaar. Voor een eenpersoonshuishouden zou dat volgens de gemeente neerkomen op 14 keer aanbieden voor €23,80. Voor een meerpersoonshuishouden op 42 keer voor €71,40. Dat brengt het streefbedrag van de gemeente op €257,57 voor eenpersoonshuishoudens en €321,97 voor meerpersoonshuishoudens. Dat is voor eenpersoonshuishoudens €20,79 duurder en voor meerpersoonshuishoudens €26 duurder.

De conclusie is dat vrijwel iedereen flink meer moet betalen voor het afval. Zelfs in het streven van de gemeente.

Gedoe

Algemeen

Er komen klachten op schoonzwolle.nl binnen dat mensen het erg vervelend vinden dat ze nu het restafval flink moeten opsparen om geen hoge naheffing te krijgen. De melders stellen dat ze voorheen hun kleine beetjes restafval steeds in de ondergrondse container deden, maar dat ze met de afvalboete dan heel duur uit zijn. Het goedkoopst is om alle beetjes tot de 60 liter op te sparen die in de ondergrondse container kan. Maar melders stellen onder andere dat zij klein wonen en daardoor geen plek hebben om stinkend restafval op te sparen. Ook in deze gevallen wordt gevreesd voor ongedierte.

Luiers en incontinentiemateriaal

Er komen op schoonzwolle.nl nog steeds aardig wat meldingen binnen over de inzameling van luiers en incontinentiemateriaal. Uit de meldingen blijkt:

- Dat het voor veel mensen erg veel gedoe is om speciale zakken te halen en het afval in containers ver weg te moeten stoppen. Ze vragen zich af waarom dat gedoe nodig is, aangezien de luiers gewoon met het restafval verbrand worden.
- De containers zitten regelmatig vol, waardoor je de stinkende zak weer mee naar huis kunt nemen.
- Gebruikers van incontinentiemateriaal melden dat ze het als stigmatiserend ervaren om naar speciale containers te moeten. Ook wordt gemeld dat mensen het genant vinden om er speciale zakken voor te moeten aanvragen bij een loket.
- De luiercontainers zijn voor mensen in een rolstoel of scootmobiel slecht toegankelijk.

Na voorstellen van de SP is er inmiddels een oplossing voor mensen die vanuit de rolstoel niet goed bij de luier- en incontinentiecontainer kunnen. Zij kunnen een pas krijgen, waarmee zij hun luier- en incontinentie afval zonder extra kosten in de ondergrondse container kunnen doen. Deze oplossing staat genoemd in de nota die de gemeente op 18 april openbaar maakte en wij hebben van in ieder geval 1 persoon gehoord dat zij inderdaad een dergelijke pas heeft gekregen. Maar deze oplossing wordt niet breed uitgemeten. Er komen meldingen binnen van mensen die in een rolstoel zitten en hebben gemeld dat ze niet bij de incontinentiecontainer kunnen, maar toch geen pas aangeboden kregen om incontinentiemateriaal in de ondergrondse container te doen.

Een bloemlezing uit de meldingen over luiers:

Naam en contactgegevens van de melders zijn bij de SP bekend.

1: “Na een klein kilometertje wandelen met een zak vol poepluiers, was de container vol.”

2: “Meerdere keren per week de hele wijk door om luiers weg te gooien. Langer opsparen kan niet in verband met de stank.”

3: “Bijna dagelijks tref ik een volle luiercontainer aan en kan ik de volle zak weer mee terug nemen. Die moet ik dan weer in huis zetten, omdat er anders katten aan gaan trekken. De stankoverlast bij de container is echt bizar. Waarom kan dit niet in de ondergrondse? Dit is echt zo goor. Ook is er geen enkele verlichting bij de container. Zeer onvriendelijk en hinderlijk.”

4: “Poep en pis luiers in de straat. Gatver.”

Een bloemlezing uit de meldingen over incontinentiemateriaal:

1: “Ik wilde mijn incontinentie afval in de daarvoor bestemde container gooien, maar dat is vanuit een rolstoel bijna niet mogelijk. Het gat waar je het in moet gooien is geschikt voor lopers, niet voor mensen die vanuit een hoogte van ongeveer 1.30 meter deze handeling moeten verrichten. Totaal weer niet over nagedacht.”

2: “Wij scheiden al ons afval heel goed en hebben verder heel weinig restafval. Maar mijn man en ik hebben veel medisch afval waaronder incontinentie- en stomamateriaal. Omdat wij niet meer mobiel zijn, kunnen wij dit niet ver wegbrengen. Maar nu moeten we soms tweemaal per week bij een container zien te komen met incontinentie- en stoma-afval, terwijl we een restafvalcontainer voor de deur hebben.

Over dit probleem zijn we in gesprek gegaan met de gemeente en de Rova, maar die gesprekken zijn heel naar. Er is veel angst en wantrouwen omdat we misschien wel iets van restafval zouden kunnen storten. Bah, wat een rot mentaliteit. SP, willen jullie je hier alsjeblieft hard voor maken.

Het incontinentiemateriaal komt toch bij het restafval terecht. Waarom kunnen we niet gewoon een vrijstelling krijgen voor de restafvalcontainer?”

3: “Ik vind het schandalig dat de containers van de luier innames apart staan van de andere containers op het parkeerterrein van het Bachplein. Daardoor kan iedereen zien dat ik incontinent zou zijn.”

4: “Ik zorg 24/7 voor mijn vrouw. Haar handicap gaat gepaard met incontinentie voor urine en ontlasting. Incontinentiemateriaal wil ik graag dagelijks storten in ondergrondse container voor onze woning. Sparen en/of storten in de bestemde containers is eigenlijk geen optie en extra verzwarend voor mijn zorgtaak. Onze kosten gaan erg oplopen als ik €1,70 moet gaan betalen voor het storten van een zakje van 10 á 15 liter.”

5: “Vanuit de functie wijkverpleegkundige signaleer ik een achteruitgang in de zelfredzaamheid van onze zelfstandig wonende ouderen m.b.t. het storten van incontinentiemateriaal. Het langer zelfstandig thuiswonen wordt beperkt met de afvalregeling die per 01-01-2023 in Zwolle is ingegaan. Bewoners op oudere leeftijd zijn veelal beperkt in mobiliteit en aangewezen op een rollator, elektrische rolstoel of scootmobiel. De luiercontainers zijn met deze hulpmiddelen niet tot nauwelijks zelfstandig te bereiken en te gebruiken. Met als gevolg extra huishoudelijke ondersteuning geboden van de wijkverpleging en/of extra beroep op mantelzorgers wat invloed heeft op de belastbaarheid van beide partijen en doelmatigheid van zorgverleners. Bovenal een achteruitgang in de zelfredzaamheid van de bewoner met een indirect negatief gevolg op kwaliteit van leven.”

6: “Mijn moeder van 89 vindt haar afval best wel een ingewikkeld gedoe tegenwoordig. De luierzakken waren bij het wijkcentrum op, maar ze mocht dan, tot de zakken weer beschikbaar waren, eigen zakken gebruiken. Als ze maar doorzichtige waren. Nu moet ze dus met doorzichtige zakken, door het winkelcentrum, met haar luiers, naar de luiercontainer.

Een keer was ze bij de container en ging die niet open. Er kwam een aardige man die haar wilde helpen, maar bij hem ging de container ook niet open. Misschien was die vol?

Mijn moeder raakte in paniek. Ze zegt tegen die man, wat moet ik nu? Ik moet naar de supermarkt en moet dan met die doorzichtige luierzakken door de winkel? De aardige man zei tegen haar: ‘weet u wat, het mag niet, maar zet die zakken maar gewoon naast de container.’”

De containers voor luiers en incontinentiemateriaal zijn slecht toegankelijk voor mensen in een rolstoel. Sommige mensen mogen hun afval nu in de ondergrondse container doen.

Afbeelding uit reportage
van RTV Oost